WYMAGANIE EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY V do programu „Słowa z uśmiechem”

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
I. Kształcenie literackie i kulturowe	• wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu • dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej	• omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu • wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	• porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach • analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów podejmujących grę z konwencją literacką • analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich	• interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym • podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych • dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych • stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów • dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zna pojęcie *fikcja literacka* • wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego	• odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego	• odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości • wypowiada się na temat fantastyki w baśniach, mitach i legendach	• określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej • wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych • wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni	• w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny • kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury • wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska • ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
	• rozpoznaje czytany utwór jako baśń, mit, legendę, dziennik, pamiętnik, powieść detektywistyczną i podróżniczą	• wskazuje cechy gatunkowe baśni, mitu, legendy, dziennika, pamiętnika	• wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich • omawia funkcję mitów i legend	• funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji	
	• zna pojęcie *epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy, apostrofa*	• rozpoznaje w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienie i ożywienie), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy	• wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy	• objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu • wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu	• nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu	• dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu	• analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu	
	• rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie *rytm*	• odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów	• określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź • zna pojęcia *rymy męskie* i *żeńskie* oraz *rymy dokładne* i *niedokładne*	• używa funkcjonalnie pojęć *wiersz rymowy*, *bezrymowy* oraz *rymy* i *rytm* podczas analizy wiersza	
	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność	• omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć wątek i akcja	• analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym	• stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń	
	• zna pojęcie *dialog*, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu	• objaśnia pojęcie *dialog*	• porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora	• omawia sposób zapisu dialogu w tekście	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zna pojęcia *podmiot liryczny*, *narrator*, *bohater*	• omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego	• określa motywy działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu	• charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach	
	• zna pojęcia *narracja pierwszoosobowa* i *narracja trzecioosobow*a	• odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego	• objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście	• wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu	
	• wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego	• określa cechy bohaterów różnych typów • objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny	• prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego	• posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze	
	• określa tematykę utworu	• omawia tematykę utworu	• określa problematykę utworu	• omawia problematykę utworu	
	• zna pojęcie *wątek*	• objaśnia pojęcie *wątek*	• używa funkcjonalnie pojęcia *wątek*	• skazuje różne wątki w utworze	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• nazywa swoje reakcje czytelnicze	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	• opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	
	• odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym	• rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach	• odczytuje przenośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przenośnych znaczeń w tekstach	
	• wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych	• określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych	• zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami	• komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków	
	• wypowiada się na temat wybranych zagadnień i znaczeń utworu	• przedstawia własne rozumienie utworu	• uzasadnia swoje rozumienie utworu	• funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu	
	• podejmuje próbę interpretacji tekstów	• wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia	• wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich	• wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera	• wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń	• ocenia bohatera literackiego	• posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji	
	• posługuje się pojęciami: *dobro – zło*, *przyjaźń – wrogość*, *prawda – kłamstwo*, *pokój – wojna* w odniesieniu do treści omawianych utworów	• rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	• zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu	• odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury	
	• rozpoznaje tekst literacki rozpoznaje artykuł prasowy	• rozpoznaje tekst informacyjny • wymienia cechy artykułu prasowego	• odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego	• określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego	
	• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	• odczytuje informacje wyrażone wprost	• dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	• odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• określa temat tekstu • używa pojęcia *przesłanie* w odniesieniu do legendy i mitu	• wyciąga wnioski z tekstu • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów	• określa główną myśl tekstu • odczytuje przesłania legend i mitów	• analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu	
	• objaśnia pojęcie *tytuł*, *wstęp*, *rozwinięcie*, *zakończenie*, *akapit*	• wyodrębnia w tekście cząstki kompozycyjne	• określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia	• omawia relacje między częściami wypowiedzi	
	• wydobywa z tekstu wskazane informacje	• porządkuje informacje z tekstu	• odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	• hierarchizuje informacje	
	• wskazuje określenia opisujące i oceniające	• odróżnia określenia opisujące od oceniających	• wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów tekstów	• objaśnia subiektywny charakter opinii	
	• rozpoznaje czytany utwór jako komiks	• wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• unkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru	• charakteryzuje komiks jako tekst kultury	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego • odróżnia film od programu informacyjnego	• rozpoznaje różne teksty kultury • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	• nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)	• objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych	
	• posługuje się terminami: *lalki*, *kostium*, *rekwizyty*, *dekoracja* w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem: *aktor*, *reżyser*, *scenariusz filmowy*	• posługuje się terminami związanymi z teatrem lalkowym, zna pojęcie *znaki teatru* • wie, jak zbudowany jest scenariusz filmowy • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	• wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje znaków teatralnych • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową	• rozpoznaje znaki teatru i środki wyrazu charakterystyczne dla teatru lalkowego • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego	
	• zna pojęcie *adaptacja utworu literackiego*	• objaśnia pojęcie *adaptacja utworu* w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych	• wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją	• wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• wypowiada się na temat treści tekstów kultury	• porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia	• komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia	• odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń	
	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką)	
	• z uwagą odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• świadomie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• aktywnie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc je źródłem swoich działań twórczych	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
II. Kształcenie językowe	• rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki oraz niektóre liczebniki i przyimki	• rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki	• wskazuje różnice między różnymi częściami mowy	• określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu	• świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki • swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzeń i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych • funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu • swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji
	• rozpoznaje odmienne części mowy	• rozpoznaje nieodmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy	
	• rozpoznaje formy bezokolicznika	• dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi	• rozumie funkcję bezokolicznika	• funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika	• rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika i liczebnika	• oddziela temat fleksyjny od końcówki	• określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu	• przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii • przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej • świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi • samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności poza treści przewidziane podstawą programową
	• wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	• przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie	• poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	• używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	
	• stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	• przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych	• stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych	
	• używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach	• rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata	• uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości	• używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zna pojęcia *podmiot*, *orzeczenie*, *przydawka*, *dopełnienie*, *okolicznik*	• rozpoznaje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu	• wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu	
	• wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych • nazywa niektóre typy związków wyrazowych	• objaśnia pojęcia *związek zgody*, *związek rządu*, *związek przynależności* • wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów	• używa ze zrozumieniem pojęć *związek zgody*, *związek rządu*, *związek przynależności* • odróżnia różne typy związków wyrazowych	• używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań	
	• rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące	• używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących	• używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zna pojęcia *zdanie pojedyncze* i *zdanie złożone*	• rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika	• rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie	• określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu	
	• przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie	• przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie	• rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych	• wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
	• rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka	• objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej	• wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego	• funkcjonalnie posługuje się wersja mówioną i pisaną języka	
	• wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej , a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny	• posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny	• posługuje się oficjalną nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form	• zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• rozumie dosłowne i proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi	• odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych	• rozpoznaje wyrazy wieloznaczne	• świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi	
	• zna pojęcie *związek frazeologiczny*	• używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu	• używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
	• świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje	• stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi	• posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi	• podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	
	• używa ze zrozumieniem pojęć *synonim, wyraz bliskoznaczny*	• wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami	• świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami	• funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością	• wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu	• używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów – etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu	• stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu	
	• rozumie, że tekst jest komunikatem	• rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny	• wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów	
	• zna pojęcia *nadawca* i *odbiorca wypowiedzi*, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	• identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach	• identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej	• funkcjonalnie posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury	
	• określa sytuację komunikacyjną	• rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi	• dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej	• posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki	• rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała	• rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji	• nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej	
	• zna pojęcia *głoska, litera, sylaba*	• objaśnia różnicę między głoską a literą	• określa funkcje głosek, liter, sylab	• wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów	
	• zna pojęcie *etykieta językowa* i stara się stosować jej zasady	• stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych	• przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji	• przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zna zasady pisowni: – *rz, ż, ó, u, h, ch,* – *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – *ą* i *ę* oraz *-em* i *-om* – i po spółgłoskach – zakończeń *-i, -ii,-ji*	• stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: – *rz, ż, ó, u, h, ch,* – *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – *ą* i *ę* oraz *-em* i *-om* – i po spółgłoskach – zakończeń *-i, -ii,-ji* w podanym zestawie ortogramów	• stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: – *rz, ż, ó, u, h, ch,* – *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – *ą* i *ę* oraz *-em* i *-om* – i po spółgłoskach – zakończeń *-i, -ii,-ji* w podanym zestawie ortogramów	• stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: – *rz, ż, ó, u, h, ch,* – *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – *ą* i *ę* oraz *-em* i *-om* – i po spółgłoskach – zakończeń *-i, -ii,-ji* w podanym zestawie ortogramów	
	• zna wybrane zasady dotyczące oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych	• stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	• stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem	• stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych	• stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym	• stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym	
III. Tworzenie wypowiedzi	• udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie	• krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób	• wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców	• świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie	• pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych
	• rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	• posługuje się argumentami w rozmowie	• rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji	• używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska	• operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi
	• tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi	• zna pojęcie *akapit i* rozumie jego funkcję w wypowiedzi	• tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym	• tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• wyszukuje w tekście informacje	• ocenia przydatność uzyskanych informacji	• dokonuje selekcji informacji	• wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji	• zapisuje teksty w sposób przejrzysty z wielką dbałością o stronę graficzną i podział logiczny w formie akapitów • podejmuje działalność literacką i kulturalną • prowadzi blog internetowy tworzy prezentacje multimedialne • redaguje twórcze, oryginalne teksty informacyjne o szkole przeznaczone do gazetki lub na stronę internetową
	• tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe	
	• recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu	• recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym	• głosowo interpretuje tekst	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi	• sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi	• stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego	
	• redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	• tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkuzdaniowej wypowiedzi, planu	• rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek	
	• opowiada o treści przeczytanych utworów	• omawia problematykę przeczytanych utworów	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów	• opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury	
	• wie, że współczesne komunikaty (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym	• używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS oraz korespondencji internetowej	zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS	• zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	• tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów	
	• podejmuje próby redagowania scenariusza	• pisze scenariusz filmowy, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	• samodzielnie pisze scenariusz filmowy, na podstawie fragmentów lektury	• pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów	
	• odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach	• stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych	• funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach	
IV. Samokształcenie	• czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	• czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	• czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	• czytając głośno, przekazuje intencję tekstu	• wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików
	• zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł	• porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje	• zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu	• opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)	• wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji	• selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych	• gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji	• wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności) • przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu • opisuje źródła internetowe • bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego
	• korzysta z zasobów szkolnej biblioteki	• zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	• korzysta z zasobów bibliotek *on-line*	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji	
	• korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklpedii	• zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii	• korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	• określa funkcje słowników • korzysta ze słowników on-line	
	• podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu	• ocenia przydatność uzyskanych informacji	• konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych	• krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł	

Zakres	**Wymagania na ocenę:**				
	dopuszczającą	**dostateczną**	**dobrą**	**bardzo dobrą**	**celującą**
	UCZEŃ				
	• zna legendy związane ze swoim regionem	• wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze sowim regionem	• wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu	• aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu	
	• korzysta z internetu w celach edukacyjnych • kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej	• rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu	• zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich	• postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań	
V. Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	• czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	• czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	• chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.